

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Książ Jan Pałka

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2:50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Av. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3 razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, R. Piekarza — Kubisa.

DR. GETULIO VARGAS -- Prezydentem Brazylii

Rada wojenna w Rio de Janeiro, która się utworzyła po abdykacji i uwięzieniu byłego prezydenta Brazylii Luiza Washingtona, wysłała posłańców w osobie pułkownika Lucio Esteves'a i dr. Ariosto Pinto do prezydenta Getulio Vargas na czołowego wodza wojsk rewolucyjnych z zaproszeniem, by objął rząd Republiki.

Posłańcy ci, przybyli hydroplanem w niedzielę popołudniu do Paranaguá, poczem, natych-

miast udali się do Ponta Grossa, gdzie znajduje się prezydent Dr. Getulio Vargas.

Prezydent Getulio Vargas udał się wraz z swym sztabem głównym do Rio de Janeiro.

Do orszaku prezydenta Vargas'a przyłącza się wraz z swym sztabem João Alberto.

Prezydent Getulio Vargas wejdzie do Stolicy Brazylii na czele licznych kolumn wojsk riograndeńskich i parańskich

wał ją do wybrania nowego tymczasowego rządu.

Ludność obrała prezydentem Stanu deputowanego Muniz'a Sodre, który znajdował się w Rio de Janeiro.

LUIZ WASHINGTON ZANIE- MOGŁ

Były prezydent, Luiz Washington, który znajduje się w więzieniu, zachorował lekko. Prosił on odwiedzającego go w więzieniu byłego ministra Octavio Mangabeirę, by przywołał mu lekarza Miguela Couto. Lekarz potwierdził, że rzeczywiście był prezydent jest chory.

MELLO VIANNA UWIEZIONY

Były wice prezydent Republiki, Mello Vianna usiłował uciec na angielskim statku „Almanzora” do Buenos Aires. Kiedy jednak okręt usiłował przepłynąć tamy zatoki Guanabara, forteca Santa Cruz poleciła zatrzymać okręt i uwięziła Mello Viannę.

VIANNA DO CASTELLO WY- PUSZCZONY NA WOLNOŚĆ

Były minister Sprawiedliwości p. Vianna do Castello, który został uwięziony, został obecnie wypuszczony na wolność.

KOMUNIKACJA OKRĘTOWA WZNOWIONA

Począwszy od 26 października komunikacja okrętowa została wznowiona we wszystkich portach brazylijskich.

OSWALDO ARANHA PRZY- BYŁ DO RIO.

Tymczasowy Prezydent Stanu Rio Grande do Sul, Dr. Oswaldo Aranha udał się samolotem do Rio de Janeiro.

Ludność stolicy zgłosiła prezydentowi Rio Grande do Sul serdeczne przyjęcie.

Zaraz po przybyciu do Rio, prezydent Aranha udał się do Cattete i długo konferował z Tymczasową Radą.

Do Stolicy Brazylii przybyli również deputowani Lindolpho Collor i porucznik Heroolino Cascardo.

DZIEKŹYNNE NABO- ŻENSTWO

Ubiegłej niedzieli Ks. Arcybiskup Jan Braga odprawił uroczystą Mszę św. na placu Ruy Barbosa w Kurytybie.

Nabożeństwo to zostało odprawione na podziękowanie Panu Bogu za szczęśliwe zakończenie rewolucji.

W pierwszych rzędach przed polowym ołtarzem zasiadli Gen. Mario Tenreiro, Prezydent Stanu, Gen. Plinio Tourinho, Dowódca wojsk parańskich, p. Joaquim Macedo, prefekt municypalny i wielu innych dostojników i rzesze ludności kurytybskiej dochodzące do liczby 15 tysięcy.

W czasie nabożeństwa Ks. Arcybiskup poświęcił sztandar

Czy Europie grozi nowa wojna?

WŁOCHY ZRYWAJĄ Z FRANCJĄ. W NIEMCZECH DYKTA- TURA WOJSKOWA. NIEPRAWDZIWA POGŁOSKA O WOJNIE POLSKI Z NIEMCAMI

Zaledwie telegramy przyniosły nam wieść o poddaniu się Rio de Janeiro, i abdykacji byłego prezydenta Luiza Washingtona, a więc bliskim i ostatecznym zwycięstwem rewolucji, z Europy nadeszła niepokojąca wiadomość, którą z zastrzeżeniami podała sobotnia „Gazeta do Povo” jakoby: „miała rozpaść się nowa wojna europejska w którą zawiąknęły Włochy, Niemcy, Francja i Polska.”

Pomimo radości, jaką każdego musiało ogarnąć z powodu szczęśliwego i zwycięskiego zakończenia rewolucji brazylijskiej, wiadomość o wojnie w Polsce wywołała wśród Polaków ciężki niepokój wobec widma nowej krwawej wojny.

Na szczęście wiadomość ta,

jeśli chodzi o Polskę, okazała się zupełnie nieprawdziwa, wobec innych zaś państw w części tylko rzeczywista.

W Niemczech sytuacja jest niebezpieczną. Generał von Seeckt, dowódca Reichswery, ustanowił dyktaturę wojskową.

Jak do tego, i dlaczego, doszło, piszemy na innym miejscu.

Natomiast pomiędzy Włochami i Francją doszło do nieporozumień na tle uzbrojenia morskich.

Może to grozić wojną w przyszłości, lecz na razie panuje w Europie spokój.

W Polsce odbywają się obecnie ostatnie przygotowania do wyborów. Jak one się odbywają dotąd nie mamy żadnych wiadomości.

Jak odbyło się obalenie rządów Washingtona w Rio de Janeiro?

W ubiegły piątek po północy w Rio Wojsko, Artylerja i Lotnictwo pod wodzą generałów Leite de Castro, Maland d'Angrogne, Mariante, i admirała Noronha i porucznik Guaraty Ramalho, szef Szkoły Lotniczej, zbuntowało się i przyłączyło do rewolucji.

PIERWSZA WIADOMOŚĆ

Wiadomość tą przesłała z Rio Stacja radiotelegraficzna fortecy Copacabana w tych słowach:

„Rio 24. — Tutaj jest forteca Copacabana. W mieście strzelanina! Lud walozły, zabięci z policją. Naprzód Riograndeńczycy i Parańczycy. Strzelanina ustaje!

Lud aresztuje na Avenida Rio Branco legalistów. Dzielnica Wojskowa zupełnie zbuntowana. Ogień i strzelanina w mieście! Niech żyje rewolucja! Nacierajcie niepokonani Parańczy! Wesprzyjcie Rio de Janeiro! Nacierajcie dzielni Riograndeńczycy! Niech żyje, zwyciężka rewolucja!”

UWIEZIENIE LUIZ WA- SHINGTONA

Chwilę później ta sama stacja donosi:

„Były prezydent Republiki Luiz Washington uwięziony.”

„Centro Annita Garibaldi” a po Ewangelii wygłosił kazanie.

W czasie Mszy św. w chwili podniesienia Najśw. Hostii odśpiewano hymn narodowy.

Po nabożeństwie Ks. Arcybiskup poświęcił chorągiew Bataljonu „Kap. Osmano Medeiros”.

Miasto i ludność w niezwykłym entuzjazmie!

Następnie tę samą prawie wiadomość przesłała stacja w fortecy Santa Cruz.

URZĘDOWE POTWIERDZE- NIE

Tego samego dnia przed 11 tą godziną „Agencia Farou-pilha” w Kurytybie otrzymała urzędowe potwierdzenie wiadomości poprzez Dr. Oswaldo Aranha o buncie wojsk w Rio de Janeiro, uwięzieniu Luiza Washingtona, że na czele rewolucji stanął generał Menna Barreto i że utworzyła się Rada Wojenna.

ZWIASTUJMY REWOLUCJI

Już od samego wczesnego rana Rio de Janeiro przyjęło jakąś dziwną przytajaną sytuację.

Hasło do rewolucji dała forteca Copacabana w porozumieniu z fortecami Imbuhy i Pi-co.

ZAJĘCIE GŁÓWNEGO QUAR- TELU

Wojska rewolucyjne bez wstrzału zajęły Główny Quartel.

Kilka samolotów krążyło nad miastem i pałacem Cattete, które rozrzuciły ulotki, wzywające ludność do rozpoczęcia rewolucji. Było to przed 9-tą godziną.

PODDANIE SIĘ FORTECY JUIZ DE FORA

Na wieść o rewolucji w Rio, poddała się natychmiast bo o godzinie 9-tej rano (piątek) po 10-cio dniowym oblężeniu silna forteca w Juiz de Fora.

Tworzy się nowy rząd Republiki

W Rio de Janeiro Tymczasowa Rada tworzy nowy rząd Republiki.

Na prezydenta zaprosiła Rada — Dr. Getulio Vargas.

Na ministra Spraw Zagranicznych powołała Dr. Afranio de Mello Franco; na ministra Wojny — generała José Fernandes Leite de Castro; ministrem Marynarki został kontradmirał José Isaias de Noronha; ministrem Agrikultury — Paulo de Moraes e Barros; ministrem Skarbu — Agenor Roure.

Ministerstwo Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zastępowane będzie do czasu wyznaczenia ministra osobnego przez

Afranio de Mello Franco, ministra Spraw Zagranicznych; Min. Komunikacji i Robót Publicznych zastępowane będzie aż do wyznaczenia osobnego ministra przez Ministerstwo Agrikultury.

Dyrektorem Banco do Brasil został p. José Joaquim Monteiro de Andrade.

Komendantem 1 go Okręgu Wojskowego został generał Firmiano Antonio Borba.

Dyrektorem Urzędu Telegraficznego został p. Conrado Muller de Campos.

Dyrektorem Kolei „Central do Brasil” został p. Luiz Carlos da Fonseca.

Nowe Rządy

W BAHIA

W Stanie Bahia został złożony dawny rząd Szefem nowego rządu został pułkownik Ataliba Ozorio.

W PARÁ

W stanie Parà został złożony były prezydent Eurico Valle. Rządy Stanu objęła Rada Wojenna.

W AMAZONAS

W Amazonas złożono gubernatora Dorval Porto.

RIO DE JANEIRO

W Stanie Rio w Niteroy został złożony prezydent Manoel Duarte. Rządy objął tymczasowo pułkownik Democritico Barboza.

ZAPRZESTANIE WALK.

Wskutek ustąpienia i uwięzienia byłego prezydenta Luiza Washingtona oraz przyłączenia się niemal wszystkich wojsk, naczelny dowódca wojsk narodowych, prezydent Getulio Vargas nakazał zaprzestać wszelkiej walki.

Również Getulio Vargas polecił zwolnić nieregularne oddziały wojska, zaś materiały wojenne i ubrania mają być złożone w magazynach wojskowych.

JOÃO ALBERTO TYM- CZASOWYM GUBERNAT- TOREM STANU SÃO PAULO

Prezydent Getulio Vargas naczelny wódz wojsk zamianował tymczasowym gubernatorem Stanu São Paulo generała João Alberto.

PUŁKOWNIK ESTILAC MA- SZERUJE NA SÃO PAULO

Pułkownik Estilac Leal wraz z swym sztabem na czele wojsk, które walczyły pod Ribeira maszeruje do São Paulo.

Również i wojska które walczyły w Itararé idą do São Paulo.

JUAREZ TAVORA POSŁUCHA TYLKO ROZKAZÓW Z RIO GRANDE, MINAS I PARA- HYBA

Generał Juarez Tavora oświadczył, że posłucha rozkazów, które wyda rząd z Rio Grande do Sul, Minas Geraes i Parahyba.

JUAREZ TAVORA W BAHII

Generał Juarez Tavora na czele swych zwyciężczych wojsk wjechał triumfalnie do miasta Bahia, witany gorąco przez ludność.

Generał Tavora przemawiał do witającej go ludności i wez-

OSTATNIE CHWILE UPADAJĄCEGO RZĄDU WASHINGTONA.

Luiz Washington i członkowie jego rządu schronili się w pałacu.
Dopiero o godzinie 2-giej po południu został nawiązany kontakt do władcy Rewolucji z rządem. Generał Mallan d'Angrogne nawiązał przez telefon rozmowę z ministrem Octavio Mangabeira.

Nieco później przybyli do Pałacu generałowie: Tasso Fragoso, Mallan d'Angrogne i Menna Barreto; zostali przyjęci przez szefa sztabu wojskowego, gen. Teixeira de Freitas; mimo to jednak Luiz Washington nie chciał ich przyjąć.

Generałowie jednak sami weszli do sali, gdzie znajdował się były prezydent Luiz Washington i ministrowie; i wtedy gen. Tasso Fragoso oświadczył, że przychodzi z misją pokojową i że daje bezpieczeństwo życia p. Luiz'owi Washingtonowi.

Pomimo to były prezydent odmówił.

Wobec tego, generałowie opuścili salę i udali się do pałacu Guanabara ażeby utworzyć tymczasowy rząd.

NOWY RZĄD.

Do Rady Wojennej weszli generałowie: Tasso Fragoso, Mallan d'Angrogne i Menna Barreto, ministrem sprawiedliwości — gen. Ariosto Pinto, prefektem miasta Adolpho Bergamini, a szefem policji — kapitan Sotero de Menezes.

INTERWENCJA KS. KARDYNAŁA.

Około 3-ciej godziny przybył do Pałacu Guanabara Generalny Wikariusz z Rio de Janeiro ks. Costa Rego, który odbył długą konferencję z Radą Wojenną i ministrem Mangabeira. Pół godziny później przybył do pałacu Guanabara Ks. Kardynał Leme w towarzystwie Wikariusza Generalnego Ks. Costa Rego.

Po krótkiej rozmowie z Radą Wojenną Ks. Kardynał udał się do salonu, gdzie znajdował się Luiz Washington i cały rząd. Na skutek interwencji Ks. Kardynała Leme, Luiz Washington zdecydował się abdykować, oddając się w ręce generałów.

Wieczorem o godz. 6-tej 11 minut był prezydent Washington w towarzystwie Ks. Kardynała, trzech generałów, Ks. Wikariusza Gen. Costy Rego i kilku pułkowników został przewieziony samochodem do fortecy w Copacabana i tam został uwięziony.

ZDEMOLOWANIE REDAKCYJ

Tymczasem na ulicach Stolicy ludność urządziła wielkie manifestacje.

Ofiarą rozentuzjzmowanej ludności padły znienawidzone redakcje pism rządowych. Podpalono budynki w których mieściły się redakcje dzienników: »Critica«, »Vanguarda« i tygodnika »O Malho«.

Również zdemolowano redakcje »Paiz«, »Noticia«, »Gazeta de Noticia«, »Ordem«, »A Noite« i »Jornal do Brasil«.

ARESztOWANIA.

Nowy rząd aresztował gen. Nestora Passosa, byłego ministra Wojny, byłego ministra Sprawiedliwości p. Vianna de Castello. Nazajutrz aresztował senatorów: Souza Castro, Lopes Goncalves i deputowanego Viriato Correia.

ARESztOWANIA KOMUNISTÓW.

Policja w Rio uwięziła wielu podejrzanych o komunizm indywidualistów, ażeby uniemożliwić im strach wywołanie zaburzeń.

SPOKÓJ PANUJE W RIO.

Nowy rząd w krótkim czasie

**Wojskowa dyktatura Niemiec
Parcie do wojny odwetowej.
Drakońskie prawa**

Niemcy przechodzą obecnie okres przesilen politycznych a zarazem wybuchają nacjonalizm. Pewna drobna część obywateli niemieckich gwałtem prze do odrzucenia traktatu wersalskiego i wojny odwetowej; są to narodowi socjaliści tak zwani »hitlerowcy«; większości oni jednak nie posiadają i dlatego uciekają się do niezwykłych, ryzykownych środków, by swego dopiąć.

Ostatnie niemieckie wybory pomimo wysiłków, nie dały większości hitlerowcom. Toteż kanclerz Bruening nie mogąc utworzyć bloku większości, ani też przeprowadzić swego programu finansów, złożył urząd kanclerza. Na jego miejsce prezydent Hindenburg powołał generała von Seeckt.

Generał Seeckt przyjął urząd kanclerza; gdy wybuchła rewolucja, generał Seeckt ustanowił dyktaturę i uwięził przywódców opozycyjnych partyj socjalistycznych i radykalnych. W ten sposób hitlerowcy, czyli skrajni nacjonaliści stanęli u steru polityki odwetowej; dążąc do zerwania traktatów wersalskich i wszczęcia walki odwetowej.

Do swego programu odwetowego hitlerowcy wstawili 25 tez, które zbyt wyraźnie odstawiają pragnienie zemsty niemieckich nacjonalistów.

Oto najważniejsze z tych tez:
1) Żądamy — powiadają oni: Złazczenia wszystkich Niemców w jedne »wielkie Niemcy«.
2) Równouprawienia Niemców z innymi narodami i znie-

sienia traktatów wersalskiego i St. Germain.

3) Żądamy kolonji na wyżywienie naszego narodu i kolonizacji dla nadmiaru ludności.

4) Obywatel (Niemiec) może być tylko narodowiec, a narodowcem jest tylko ten w kim płynie krew niemiecka. Żyd nie może być uważany za Niemca.
5) Kto nie jest obywatelem, jest tylko gościem w Niemczech i podlega osobnemu prawu dla cudzoziemców.

6) Urząd może sprawować tak w kraju jak i zagranicą tylko obywatel niemiecki.

7) Jeżeli państwo nie może wyżyć obywateli, obojkrajowcy muszą opuścić Niemcy.

8) Imigracja do Niemiec jest obojkrajowcom wzbroniona, a ci którzy przybyli do Niemiec po 2 sierpień 1914 roku, mają natychmiast opuścić Niemcy.

Dalej żądają upaństwowienia brustów, współdziału w zyskach wielkiego przemysłu, wzmocnienia stanu średniego reformy rolnej

Żądają, ażeby dziennikarzami i cały personel prasy niemieckiej mogli być tylko Niemcy; zaś gazety w innym języku mogły być wydawane tylko za pozwoleniem rządu.

Jak widać z powyższych punktów tezy, program obecnego rządu niemieckiego jest wzywający, wojowniczy, pragmatyczny.

Jeżeli dyktatura gen. von Seeckta utrzyma się ugruntuje, może wkrótce spowodować wojnę europejską.

przywrócił porządek w mieście. Ludność jednak długi czas urządziła manifestacje z powodu zwycięstwa rewolucji.

DROBNE WIEŚCI

— W Rio de Janeiro ruch miejski odbywa się regularnie. Banki są jeszcze zamknięte.

— Na giełdzie londyńskiej papiery pożyczki brazylijskiej poszły w górę o trzy punkty.

— 15 ty Pułk Strzelców udał się do miasta Campinas w Stanie S. Paulo.

— W Rio komendantem »Corpo de Bombeiros« został pułkownik José Pessoa.

— Ks. Kardynał Leme odbył konferencję z Tymczasową Radą w Rio.

— We Florianopolis ludność zdemolowała redakcję dziennika »Folha Nova«.

— Członkowie Tymczasowej Rady w Rio nie będą pobierać żadnego wynagrodzenia za swe funkcje.

— Szef Policji w Kurytybie kap. p. Antonio Vêga da Silva został zamianowany majorem.

Kalendarz „LUDU“

w cenie po 2\$000 za egzemplarz można nabyć w Redakcji i u Panów Agentów »Ludu«.

ZAKAZ SPRZEDAŻY TRUNKÓW W RIO.

Szef Policji Tymczasowego Rządu wydał w Rio surowy zakaz sprzedaży napojów alkoholowych.

Niech się zgłoszą pod groźbą surowych kar

Komendant Bataljonu »Tenente Azury« ogłasza, że według rozporządzenia Bataljonu Quartel Generalnego 5-go Regionu w Kurytybie, mają słać się jaknajrychlej do bataljonu pod groźbą surowych kar następujące osoby: Ignacio Chanzeruk, Miguel Moisiejczyk, Eugenio Lef-

lak, André Moros, Antonio da Silva Santos, Pedro Szpak, Estefano Czupry, Theodoro Liftin, André Kulawiec, Gregorio Regnelta, Demetrio Stupinski, Boleslaw Ciwik, Omev Barboza, Almor Barbosa Borba, Zacharias Oniszkiwicz, Ladislau Kujawal ski, Nicolau Fitei; Flavio Pacheco, Koldão Pereira, Zacharias Gonçalves, Euolides da Rocha, Orvaldo Devolho; Paulo Demczyn, Veriano dos Santos Dias, Antonio Alves Pinto, Dante Bonat, Pedro Rodrigues, Fellipe dos Santos i João Surmacz.

Quartel em Kurytyba, 27 de Outubro de 1930

(a) Joaquim da Costa e Silva, Tte. Organizador do Batalhão.

ROZPORZĄDZENIE SZEFA POLICJI

Szef Policji Stanu Paraná wydał rozporządzenie, na mocy którego przywraca wolny ruch samochodowy, wolną sprzedaż gazoliny, olejów.

Zaświadczenia tak zwane »salvo conducto« potrzebne są tylko przy wyjściu z miasta.

Ci, którzy posiadają zaświadczenia »salvo conducto« winni zgłosić się na policję, ażeby je oddać, wtedy, gdy będą wzywani według numerów tychże.

REWOLUCJA W URUGUAYU?

Rozeszła się pogłoska, że w Uruguij'u wybuchła rewolucja. Wiadomość ta jednak nie została potwierdzona.

Natomiast konsul Uruguij'u p. Osulio Slichero oświadcza, że wiadomość ta jest niepewna.

OFIARNOŚĆ KOLONJI ABRANCHES NA RZECZ REWOLUCJI.

Koloniści polscy z kolonji Abranches złożyli na ręce Komisji miejscowej na rzecz rewolucji wiele ofiar, już to w pieniądzu, już to w artykułach spożywczych.

BANDYCI GRASUJĄ I NAPADAJĄ

W municypjum Blumenau w miejscowości Mosquito dwóch bandytów niejaki João Alexandre i João Vaccarione, napadli na powracających wozem do domu kolarzów niemieckich Leopolda i Gustava Braatza.

Gustav Braatz zmarł uderzony śmiertelnie, i pozostawiony został na drodze, zaś Leopolda Braatz, który zemdlny od uderzeń, upadł w głąb wozu, splecione konie wziozły do domu.

Jak stwierdzono, bandyci ci próbowali dokonać rabunku w Tayo; splotyli ich jednak odział żołnierzy tam przebywający, wobec tego bandyci obrali sobie Mosquito, ufini w bezkarności wskutek braku policji.

STULETNI MAŁŻONKOWIE W IRATY

W Iraty w ubogim domku żyje dwoje starszków, którzy zapewne są najstarszym stadem małżeńskim nie tylko w Paranie, ale może nawet w Brazylii lub zgoła w całym świecie.

Są to Pacifico de Souza Borges, który liczy 106, lat jego małżonka jeszcze starsza, bo licząca 107 lat. W węzłach małżeńskich żyją oni już 90 lat i to w jak największej zgodzie.

Ich najmłodsza córka ma już 50 lat.

Pomimo tak długich lat, starszuchowie trzymają się dobrze i sami jeszcze pracują.

Już wystaliśmy wszystkim pp. Agentom »Ludu« w Paranie Kalendarze »Ludu«. Bez trudności więc każdy będzie mógł nabyć nasz kalendarz na rok 1931, który kosztuje tylko 2 mile, choć jest powiększony.

CENY ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

Szef Policji ustalił dnia 27 października następujące ceny artykułów w hurtowni w Kurytybie:

Okur białej (refinowany) kilo	750
Okur (refinowany) 3-iej jak.	350
Cukier białej miel. wor. 58 kg.	38000
Mąka pszenna, 1-iej jak. Lili	
worek 44 kg	35050
Mąka pszenna, 2-iej jakości	
Olaudia, worek 44 kg	33050
Mąka pszenna, 1-szej jakości z Rio de Janeiro	87050
Mąka pszenna, 2-iej jakości z Rio de Janeiro	35000
Mąka suruby z Porto Alegre	
worek 50 kg	20050
Fizjon, worek 60 kg	18000
Ryz agulha, 1-szej jakości	
worek 60 kg.	70000
Ryz japoński, 1-szej jakości	48000
Ryz japoński 2-iej jakości	44000
Ryz zwykły z S. Cathariny albo creculo	38000
Szmalco kilo	20000
Xarque, kilo	20000
Kawa (miel.)	24000
Sól, kilo	3200
Bacalhao, kilo	20000
Farelo grosso, worek	60000
Farelinho, worek	80000
Makaron, kilo	10000

JAK »NABIERA SIĘ« NAIWNYCH LUDZI.

Kto zna obyczaje krajów północnych wie doskonale jak bardzo mieszkańcy północy przepadają za psstrągami. Nic też dziwnego że ogłoszenie, jakie się pokazało w prasie norweskiej a donoszące o założeniu »wielkiego koncertu przemysłowego dla sztucznych jaj psstrągów«, wywołało w całym kraju niemałą sensację, radość i zaciekawienie. Jajka miały być sztucznie wytwarzane w laboratorium chemicznym. Ogłoszenie donosiło, że koncert, o którym mowa, nie wymaga wolały 10 koron z góry — za dostawę setki sztucznych jaj psstrągów, lecz żąda zobowiązania od nabywającego, że kwotę tę niści po... przyjsiu na świat młodych psstrągów, mających się wylęgnać z nadesłanych przez koncert sztucznych jaj.

Zbytecznym jest chyba dodać, że zgłosiło się kilkanaście tysięcy amatorów, z których większa część pieniądze nadesłała już z góry. Po kilku tygodniach jednak — zamiast oczekiwanej prze-

żyłki jaj — otrzymali wszyscy żartobliwi okólnik, tłumaczący, że — »koncert« powstał na skutek zakładu kilku dowiepniów, którzy się założyli między sobą, że większość ludności da się... »abrać na tak nieprawdopodobny kawał. Pieniądze odesłano wszystkim z powrotem, tak, że skarg, jakie w międzyczasie wpłynęły do policji, nie uwzględniano, przeciwnie, wysmiano się w dodatku z naiwnych.



PIOTR KAWA

zmarł dnia 17-go października b. r. po sześciomiesięcznej chorobie, zapoatrzony na drogę wieczności, SS. Sakramentami na kol. Rodeio, w Balsa Nova (mun. Campo Largo), s. p. Piotr Kawa, Zmarły liczył 59 lat, osierocając żonę i 12-rodzieci i 27 wnuców.

Urodzony w Polsce, przed 42 laty przybył do Brazylii; zmarły był członkiem miejscowego T-wa i swego czasu jego prezesem.

Zwłoki s. p. Piotra, ks. proboszcz odprowadził na miejsce wiecznego spoczynku.

Wszystkim sąsiadom i znajomym, za liczny udział w pogrzebie składamy »Bóg zapłać«.

Zrozpaczona żona i dzieci.

ZAPOTRZEBOWANIE NA ROBOTNIKÓW.

W ubiegłym tygodniu Patronat wyjednał prace dla 200 robotników przy konserwacji dróg. Przeszło 100 robotników już pracuje. W dalszym ciągu Patronat może umścić jeszcze za pośrednictwem Sztabu Generalnego 50 robotników.

Robotnicy! Zapisujecie się w Patronacie przy ulicy Dr. Pedrosa 169, Telefon 1411

Biuo Patronatu

PODZIĘKOWANIE.

Ja niżej podpisany składam serdeczne podziękowanie p. Lekarzowi Dr. Antoniemu Ruydigerowi za tak bardzo prędkie wyleczenie mnie z choroby raka w żołądku, na którego cierpieniem przez 9 lat. Udałem się przez ten czas do wszelkich lekarzy ale bez skutku. Nareszcie udało mi się do sławnego chirurga p. Dr. Antoniego, który mi przeprowadził operację tak szczęśliwie, że po 2 miesiącach wyzdrowiałem zupełnie i jestem zdolny do pracy.

Kurytyba 3 października 1930
Lauro Scheibe

KATOLICKA KSIĘGARNIA »Świętej Teresy«

Frederico Carlos Allende
Kurytyba ulica São Francisco 66
ma na sprzedaż, książki, obrazki, obrazy, figurki i inne przedmioty służące do kultu.

Dr. Ubaldo Veiga

Słynny ten lekarz pracował 21 lat jako główny lekarz kliniki w Stolicy Brazylii Rio de Janeiro w szpitalu Beneficencia Portug — przeniósł swoją klinię do Kurytyby przy Pracu Tiradentes Pharmacia Minerva, gdzie przyjmuje chorych od godziny 9-tej go 11-tej i od 3-ciej do 5-tej.

Ogólna Klinika

Leczy specjalnie choroby skórne, syfils i żręgi moczowe. Wyjeżdża do chorych na zwołanie w każdej chwili tak w mieście jak i poza miasto.
Zgłaszać się można w Pharmacia Minerva

KLINIKA DENTYSTYCZNA Kazimierz Mitozok

Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyczny.
Specjalność: Złote mostki i płyty kauçukowe.
Avon. Luiz Xavier 128 (sóbrazdo CURITYBA

ADWOKACI

Dr. J. Berquo N. Coelho
Dr. Jan Grabaki
Rua 15 de Novembro 413. — 1-ro andar — sala 7
CURITYBA — Paraná — Brasil

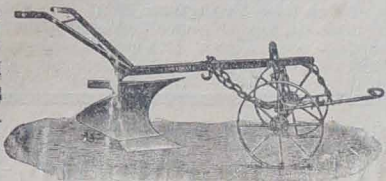
Hotel Guanabara

Rua Barão do Rio Branco 375 w KURYTYBIE
Polska kuchnia. — Mówi się po polsku smaczne zimne i ciepłe obiady i kolacje. — Obsługa uprzejma.

AUTO N 698 DO WYNAJĘCIA

Largo Dr. Farla, obok kościoła Rosario. — Telefon 628.
Osoba godna zaufania. — Ceny bardzo wygodne.

Koloniści
DOŚWIADCZENI
W ROLNICTWIE
UŻYWAJĄ TYLKO
MASZYN OD
FIENY:



Casa Hackradt
CURITYBA, Rua 15 de Novembro 502.
CAIXA POSTAL 420.

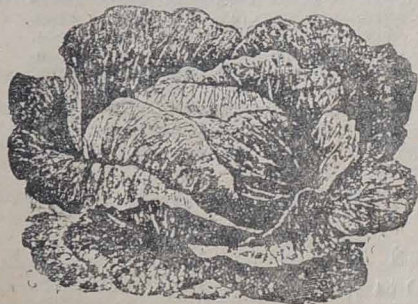


Drożdże suche, (najlepsze europejskie do wypieków) **CHLEBA, PĄCZKÓW, CIAS-TEK, PIWA i t. p.**

Gwarantowane! Tanie!

Znajdują się we wszystkich sklepach.

Jedyni reprezentanci **A. Buchner & Cia.**
Rua 15 de Novembro 457 pigito, Sul



SKŁAD NASION I JARZYN SE MENTEIRA

Travessa Oliveira Bello Nr 33
A. H. & Cia
Wyrabia bukiety wianki, rysunki do ogrodów i parków. Nasiona świeże i gwarantowane; wysyłamy pocztą i koleją na całą Brazylię. — Ceny niskie.

Skład CASA PRIMOR

przy **PRAÇA GENEROSO MARQUEZ 44** został własnością **ARMY**

Wiadomo, że PRIMOR jest solidną i posiada materiały dobre, które sprzedaje bardzo tanio.

Nie zapominajcie! Skład ten znajduje się pod **NUMEREM 44 PRAÇA GENEROSO MARQUEZ**

Polski Hotel BRASIL

położony w pobliżu dworca kolejowego. Piękne i wygodne pokoje najmniejsze się z utrzymaniem. — Przyjmuje się stolowników. Obiady wysyła się do domu. W każdym czasie są do nabycia ciepłe i zimne potrawy, oraz doborowe trunki i szusko. Kuchnia doskonała. Ceny od 6\$ do 15\$ dziennie; na dłuższy czas bierze się taniej. Automobil na dworcu. Telefon 822 — Rua Floriano Peixoto 722 — Curityba. Właściciel: **Leopold Rejniak.**

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w **»LUDZIE«**

Syfilis i Reumatyzm ELIXIR 914

Używając go zauważa się po kilku dniach:
1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2) Zniknięcie pryszczów, egzemy wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p.
3) Zniknięcie zupełne **Reumatyzmu**, bólów w kościach i bólu głowy.
4) Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
5) Złazdek i kieszki w doskonałym stanie bo »Elixir 914« nie atakuje żołądka nie zawiera joduretu.
Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i zakaźkowych na tle syfilitycznym.

CARLOS STEPHAN

Rua Dr. Trajano Reis Nr. 170 — 178
Zakład Pogrzebowy i fabryka trumien, typu europejskiego od zwyczajnych do najwykwintniejszych.
Stają skład trumien, krzyżów, listy, rzy, kaftaków oraz wszelkich potrzebnych przedmiotów dekoracyjnych do uroczystości pogrzebowych. Karawan (ozdobny wóz pogrzebowy). Trumny robi się z napisami p. lskimi. Ceny niskie.
Za wszelkie trudności związane z urządzeniem pogrzebu, dekoracją kaplicy etc. Zakład nie pobiera żadnego wynagrodzenia. Mówi się po polsku.



Najszybszy środek wzmacniający przeciw bledni, osłabieniu, rozstrojowi nerwow.
Dostawcy: **A. Buchner & Cia.**
Rua 15 de Novembro 451
Caixa postal 407 — Telf. 238 — CURITYBA

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN D-RA HOMMELA



rozpowszechnione po całym świecie już od 35 lat działa znakomicie przeciw: **Anemii, Sklerozie, Sucho- tom, Malarji — Neura- stenji, febrze, grypie, za- pałeniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofotom, astenji i t. d.**
lekarstwo
Haematogen
D-RA HOMMELA
działa zawsze z zupełnym skutkiem.

Sklep Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarska, Spółka Tomasz Kubis
Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Po- siadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe zagraniczne.
SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE
Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRAÇA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO — CURITYBA

Apteka Polska

Założona w roku 1877.
JOÃO VIDAL NETO
Curityba — Rua Floriano 237 — rog Mar. Deodoro — Parana — Telefon 319.
Wielki wybór w drogerjach. Produkty chemiczne. Lekarstwa nasjonalne i za- graniczne. Recepty załatwia się szybko z największą ostrożnością.
Konsultują: D-rów Moreira, Borges de Macedo i t. d.
Najtansza apteka w mieście. Zała- twia się zamówienia w dzień i w noy.
Mówi się po polsku.

CASA JACOB

de **Jacob Crinspun**
Mebie nowe i używane. Sienniki, nakrycia i po- duszki na spłaty.
Skład: Rua Ermelino Leão 31, Telefon 1206.
Fabryka i Rezydencja: Avenida Candido Abreu 384, Telfon 1408

Za 8\$000 wpłaty miesięczne możecie mieć waz ze swoją familją darmo lekarzy i den- tystów w **POLIKLINICE ROBOTNICZEJ** przy ulicy **Avenida Lut Xavier** wejście z **Rua Ermelino de Leão 14** Przyjmuje od godziny 9—11 rano i od 1—4 po południu i od 7-mej i pół do 10-jej wieczorem.

**„O dobrą orientację”
Albo odwrócenie kota ogonem**

Gdy przeczytał dwa pierwsze wyznania nowo w wiary naczel- nego Redaktora byłego pro-ka- margowsko-washingtonowskiego organu »Blioku polono-brazylij- skiego«, doznałem, wyznam to szczerze, wielkiego niesmaku, lecz nie zostałem nadmiernie zdziwio- ny, bo, jako wierzący — w zba- wiennność szczerzej pokuty, w za- sadzie nie odmawiam nikomu pra- wa do skruchy i uczciwego od- wrotu. To też ostentacyjne, w portugalskim, choć moeno kan- ciastym, uczynione języczku, owo wyznanie poczytałem za szczerą chęć przyznania się do całego szeregu zła, wyrządzonego sprawie odrodzenia Brazylii w epo- ce przedwyborczej. Niestety doznałem gorzkiego zawodu i wkrótce. Bo oż p. Redaktor, za- miast uczynić cały akt skruchy uczciwie i w łaciennym rozsum- czyni to, w 3-cim po-wielucy- nym numerze, z dnia wczorajsze- go, ni mniej ni więcej — kosztem tutejszej kolonii polskiej! P. Re- daktor jeszcze raz zapomniał, że tutejsza kolonia polska nie jest polskim sejmem, tym z pr. ysto- wionej u loy Nowowiejskiej, któ- rejby można było płuć w twarz bezkarnie złośliwą czy histerycz- ną śliną, i w swym wstępny- artykule — »O dobrą orientację« — obrzuca nas wszelkiego rodza- ju posądzeniami i urąganiem. Oto jedna z licznych próbek:

... Jest wielu między nami, któ- rzy z tych czy innych przyczyn, świadomie lub nieświadomie, nie chcą zmienić st. rej, »przeżyte orien- tacji. Jest wielu między nami, dla których rewolucja jest więcej jak obca, są tacy, którzy się nią mało, albo wcale nie interesują, są tacy którzy się jej lenicznie boją, są w końcu i tacy, którzy twierdzą, że rewolucja jest sprawa wewnętrzna, czysto brazylijską, więc nas jako polaków, nie powinna ani znieb- ani parzyć...
Czy potrzebne są tutaj komen- tary? Sądzę, że nie. Bo p. Re- daktor wyraźnie powiedział co wiedział. Tylko że odwrócił kota ogonem. Ale o tem — potem. Narazie należy zaznaczyć, że, aby nadać tym bardziej miążdzący sku- tek swemu bluzgnięciu w stronę tutejszej polskiej kolonii, p. Re- daktor porównuje ją z kolonią polską rio grandenską, ale sprytnie zamiecha, że zewszemmiar na oześć naszą zastępująca ko- lonja z za Uruguaju nie była ka- lamucuna przez jego własny or- gan, który z uporem godnym lepszej sprawy wzywał i nawo- tywał tutejszych rodaków do moc- nego, ramie przy ramieniu, stania przy wówczas »prawowitych, po-ojeowsku nam życzliwych«, a obecnie »twardych a nieumie- jętnych rządach oligarchji, zeru- jącej na szerokich masach spo- łecznych Brazylii i żyjącej kosztem ich pracy i ciężkiej krawicy« i może dlatego właśnie tak dobrze zdała »egzamin społecznej i po-

litycznej dojrzałości«. Jeżeli tam — w Rio Grande do Sul — »Wszyscy stanęli wspólnie z kra- jowym elementem społecznym wszy- stkich warstw, pod jednym szta- ndarem i poszli w bój o Jedne i te same wartości, święte i obowiąz- luce wszystkich, cele; jeżeli tam poszli w bój o prawa, które są u- działem ich i ich dzieci tu zrodzo- nych; jeżeli tam — poszli, bo im tak nakazywała lojalność i obow- iazek«.
To śmiało twierdzić można, iż tak a nie inaczej postąpili tam — za Uruguajem, w znacznej czę- ści dlatego, że tam nie dotarł Pański organ, Panie Redaktorze, który jeszcze do niedawna śpie- wał zupełnie na inną nutę.
Dalej, Pan Redaktor rzucia pod naszym adresem takie pytanie: »A my?«
Otoż my, Oczigodny Panie Re- daktorze nowo nawróconego a byłego pro-»oligarchijnego« orga- nu, robiliśmy co było w naszej mocy, aby dopomóc do zrucenia inkryminowanej obecnie przez Pana oligarchji i do przeprowad- żenia uzdrowienia Brazylii dro- gą bezkrwawą przed i w dniu 1-go marca. Gdy Ty, Czciogodny Panie Redaktorze zupełnie bez- piecznie wskazywałeś tutejszej kolonii, jako najwyższą mądrość Ślanu osoby pp. Camargi i Wa- szyngtona my, twierdziłszy, nie bez pewnego osobistego niebez- pieczeństwa, że odrodzenie Bra- zylji może przyjść tylko z Rio Grande do Sul, Minas Geraes i Parahyby.
Osiągnęliśmy sporo, ale osią- gnielibyśmy byli daleko więcej, gdyby nie T-wa wsteczna a ka- rygoda ówczesna działalność.

Obecnie zaś, zaskoczeni klawą rewolucją, narzuconą nam przez rządy owej »oligarchji«, której Ty, Panie Redaktorze starałeś się być usłużnym, robimy i zro- bimy, co jest i co może być w naszej mocy, aby jak najlepiej zezło nowym wypadkom postawić. Może więc Sz. Pan Redaktor byłego pro-oligarchijnego« orga- nu o dobrą orientację być zupeł- nie spokojny.
Zresztą obecna chwila nie jest

ku wojowaniu złamanem piórem i przy koszlwym stoliczku re- dakcyjnym. Czasy i wyzycaje się zmieniły. Za pisemne usługi już nie płacą pierwszemu lepszemu. Nafomiał na polu walki można się dostużyć za dobre czyny na- wet wysokiej rangi. Wobec tego, karabin do ręki i... marsz na front! To będzie najlepszy przy- kład i dla drugich.
Stefan Benradi
Curityba, 23—10—30

**DZIAŁ GOSPODARZY
ZNACZENIE BIELENIA DRZEW OWOCOWYCH**

W jednym z numerów »Ludu« p. J Kwiatkowski ładnie opisał sposób rozmnażania drzew owocowych, ja zaś pozwolę so- bie dodać, że nie wystarczy je zaflanocować, zaszożepić i po- sadzić na właściwe nie zacięzione miejsca, lecz trzeba mieć o nie staranie ciągłe i nadal... Jadąo przez kolonje, chociaż rzadko a le spotyka się przy domu w cie- niu zarosła krzakami i chwastami drzewka owocowe i jabłone, gruszę lub śliwę, ale tak zanie- dbane i omszone, że wprost jest niemożliwością aby ono mogło istnieć a tembardziej wydać owoce, albowiem mchy a w nich kryjówki wszelakich owadów niszczących pączki kwiatowe, zawią- zki na owoc i liście na drzewach, powodują zarazem marnienie drzew, które aby żyć potrzebu- ją słońca i powietrza, jakie dro- bniutkimi otworkami wchodzi do wnętrza pod korę. Mchy i poros- ty na drzewie nie dopuszczają słońca i powietrza i niejako zmu-

szają go do zmarnienia, tak sa- p. J Kwiatkowski ładnie opisał sposób rozmnażania drzew owocowych, ja zaś pozwolę so- bie dodać, że nie wystarczy je zaflanocować, zaszożepić i po- sadzić na właściwe nie zacięzione miejsca, lecz trzeba mieć o nie staranie ciągłe i nadal... Jadąo przez kolonje, chociaż rzadko a le spotyka się przy domu w cie- niu zarosła krzakami i chwastami drzewka owocowe i jabłone, gruszę lub śliwę, ale tak zanie- dbane i omszone, że wprost jest niemożliwością aby ono mogło istnieć a tembardziej wydać owoce, albowiem mchy a w nich kryjówki wszelakich owadów niszczących pączki kwiatowe, zawią- zki na owoc i liście na drzewach, powodują zarazem marnienie drzew, które aby żyć potrzebu- ją słońca i powietrza, jakie dro- bniutkimi otworkami wchodzi do wnętrza pod korę. Mchy i poros- ty na drzewie nie dopuszczają słońca i powietrza i niejako zmu-

CASA GLOBO

Rua José Bonifacio Nr. 122
(Obok Malharia Curitybana)

Wielka Likwidacja Obuwia przez 30 dni

Sprzedaje po cenach niesłychanie niskich. Korzystajcie z tak rzadkiej okazji!

BUCIKI DAMSKIE

Luksusowe, fantazyjne po cenie 28\$, 31\$ 35\$
Luksusowe, czarne po cenie 25\$, 28\$, 31\$

OBUWIE DLA MĘŻCZYZN:

Z dobrej skóry w cenie 22\$, 26\$ 32\$

BUCIKI DLA PANIENEK

Na obcasach niskich N 33-40 w cenie 18\$, 22\$, 25\$

BUCIKI I SANDAŁY DLA CHŁOPCÓW I DZIECI sprzedajemy do cenach wyjątkowo niskich. — Odwiedźcie

CASA GLOBO

Rua José Bonifacio Nr. 122

Bank Francusko - Włoski dla Południowej Ameryki

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 100.000.000.00
KAPITAŁ REZERWOWY 126.000.000.00

Filje: Buenos Aires, Rosario de Santa Fé, Valparaiso, Curityba, São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Porto Alegre, Rio Grande, Pernambuco, Araraquara, Barretos, Botucatu, Bedouro, Caxias, Espírito Santo de Pinhal, Jahú, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo, São Manoel. Centrala w Paryżu. — Stosunki handlowo-bankowe między Polską a Brazylią.

Wiadomo, że przesyłki pieniężne do Polski nie są już obecnie dokonywane przez konsulatory.

Znana instytucja bankowa, postanowiła ułatwić tutejszej kolonii polskiej przesyłki pieniędzy do Polski i w tym celu nawiązała stosunki z kilkoma poważnymi bankami w Polsce, posiadającymi liczne i po całym kraju rozgałęzione filje.

Ulica 1° de Março — róg 15 de Novembro
Caixa Postal 9. — Curityba — Parana.

„A Vencedora“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się że są najlepsze i najlepsze. **FRANCISZEK LACHOWSKI**
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Fluxo Sedatina

kobieta jest ocalona.
Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej resytki wynalazł lekarstwo **FLUXO SEDATINA**.
Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zyciu lekarstwa **Fluxo Sedatina** doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi: organizm jej został uregulowany — wszelkie bóle znikły na zawsze.
Fluxo Sedatina poleca się lekarzom i akuszerkom.
Fluxo Sedatina używa się po wszelkich szpitalach i po Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.
Fluxo Sedatina można nabyć w aptekach.
Na zamówienie daje się porady przysyłając załączki na list.
RIO — Rua Alf. N. 105

Drzewo do Budowli

Ludovico Buhner, który posiada skład drzewa przy **Rua Visconde de Guarapuava N 171**, zawiadamia swoich Szan. Odbiorców, że jeszcze jeden **Tariat** objął na dobrych warunkach i dlatego zniżył cenę na drzewie aby zadowolić klientelę.
W powyższym wspomnianym składzie znajdują zawsze budowniczy, stolarze i cieśle suche drzewo heblowane i nie obrabione różnego rozmiaru i różnej jakości po cenach niskich. — Specjalny skład desek na sufity, podłogi i inne wyroby.

Meble Luksusowe Meble Malowane

w różnych kolorach. — Ceny niesłychanie niskie.
CASA DALL STELLA
Rua CAN. LOPES 261 i 263
CURITYBA

Dr. CARLOS MOREIRA, Lekarz. Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gardło. — Konsultorium: Pharmacia Corrêa, Rua Marechal Floriano N 184. — Telefon 319. Od godziny 3-ciej do 5-tej. Rezydencja: Rua Visconde de Nacar 58 — Telefon 888.

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 — Curityba.
Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastawienie sztucznego pneumothora x przy osobach cierpiących na płuc. — Nowoczesny aparat Roetgens. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promienia słoneczne, Zestokopja it. d. — Przymiennie od godziny 10-ej do 11 ośmiod 1-5

PHOTO „MODERNO“

Największy Polski Zakład Fotograficzny w Brazylii
KABZA I MAJEWSKI
Curityba, Rua São Francisco 64, w pobliżu Praça Coronel Enea
Wykonuje się zdjęcia wszelkiego rodzaju.
Reprodukcje, powiększenie do naturalnej wielkości i zdjęcia na wyjazd.
Specjalność portrety węgiel, sepią, akwarele, pastele i olejne, PRACA GWARANTOWANA.



CASA IDEAL

ALBERTO E. ELIAS
Rua José Bonifacio 81-caixa p. 209
znana ta i solidna firma postanowiła w dzisiejszym ciężkim czasie dać ogromną zniżkę w cenach na obuwie marki **Ideal**, które posiada w wielkim wyborze. Buciki damskie likwiduje po cenach od 10\$ w górę. Posiada ich bardzo dużo.
Uprasza się naszych klientów o zwiedzenie naszego składu, bez obowiązku kupienia i przekonanie się o najniższych cenach w mieście.
NASZE FILJE: Kurytyba — Joinville — Blumenau.

SKŁAD MEBLI
Firma: **JAKÓB KOZIEN**
RUA SÃO FRANCISCO 64
Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy szafy, kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie

S'mierć Mrówkom
FORMICIDA w proszku jest jedynym środkiem, obronnym wazszych ogrodów i pól przeciw atakom mrówek.
Używa się bez ognia i bez wszelkich przyrządów.
Można kupić we wszystkich sklepach Dostawca na Stan:
Jan Woźniak
Rua Commendador Araujo 271
CURITYBA

Przyjaciel Rodziny powinien być w każdym domu polskim

Napoje bez alkoholu z ATLANTYKI: Guaraná—Ginger Ale—Sinalco—Agua de meza i różne gazy

Telefon 790 i 791. — Deposito Cidade — Telefon 709

wieńca. W miejscowościach, gdzie często mrozi pomarańcze mrozy, powinno się sadzić jabłonie, grusze i śliwy a ręczę że — pielęgnując je w sposób wyżej opisany — praca przy nich opłaci się sowicie. Znam kolonistę Polaka któremu powymarzały pomarańcze ale za to grusza ma tak wspaniałe okazy, że — jak sam gospodarz mię zapewniał — jedno drzewo daje mu rokrocznie 600\$000 dochodu.

Każdy z nas wie z własnej praktyki, że gdy w upalny dzień pracuje się na słońcu w białej koszuli, to nie bywa, tak gorąco jak w czarnej lub innego koloru, choćby ta była z najcieńszego materiału. Tak samo i w tym wypadku: biała „koszulka“ z miękka wapiennego chroni drzewko przed upalnym tutejszym słońcem na jakie europejskie drzewa są bardzo wrażliwe, dlatego też potrzeba je pobielać dwa razy do roku a osobliwie przed upalną porą letnią, czem się wyłapi szkodników na drzewkach i uchroni je przed nadmiernym żarem promieni słonecznych zachowując mu przez to życie, zaś gospodarzowi zapewnienie plonów owoców ze zdrowych drzew przez długie lata. A. W.

Co do którego kraju wolno, a czego nie wolno wysyłać

Jedna z północno-amerykańskich gazet pisze: Ci wszyscy, którzy myślą, że tylko Stany Zjednoczone są domem prohibicji powinni przejrzeć nowy przewodnik pocztowy wydany przez departament pocztowy w Washingtonie.
Dowiedzą się oni, że poza Stanami Zjednoczonymi są kraje posiadające prohibicję, jeżeli nie na wódkę to na inne artykuły. I tak jeżeli ktoś zamierza coś wysłać do Sjamu, Szwecji lub na zaprzyjaźnione wyspy, niech wpierv zajrzy do przewodnika. Przepuszczalnie komuś przyjdzie do głowy myśl postania przyjacielowi w Niemczech coś z delikatesów. Jest duże artykułów, które można wysłać, ale są i takie, których wysłać nie wolno, jak naprzykład: „Piego mięsa, jak również mięsa preparowanego z wyjątkiem flaków końskich, oślich i innych jednokopytnych zwierząt“, powiada nie miecki regulamin.

Do Meksyku naprzykład nie wolno posyłać smoków dla niemowląt i kartofli transportowanych samolotami bez aprobaty departamentu rolnictwa.
Falszerz pieniędzy może się dowiedzieć z przewodnika, że Peru nie przyjmuje żadnych monet, a fabrykant aparatów radio z poza Anglii, nie może postać swych aparatów do złotego wybrzeża Afryki. Kolonje tamtejsze nie przyjmują miesięcznych klamek i filmów.
Niech nikt nie zamierza wysłać wulkowi w Irlandji próżnych fiasek, ponieważ nie zostaną przyjęte, tak samo jak nie przyjmie Irlandja kosziej sierści z Indji. W Szwecji tylko departament opieki społecznej może sprowadzać broń. Do Szwecji nie wolno posyłać buraków i storczyków.
Do Sjamu nie wolno posyłać nawet zabawkowego pistoletu, a Islandja przyjmuje wszystko z wyjątkiem używanego ubrania.

Karambol pilota z balonem

SAMOLOT, JAK KULA PRZEWRÓCIŁ OLBRYZI BALON
Wypadek, nienotowany chyba w reżnikach lotnictwa, zdarzył się w tych dniach francuskiemu lotnikowi wojskowemu, sierżantowi Duslum, który brał udział w manewrach powietrznych, odbywających się w Alzacji.

Kiedy mianowicie sierżant na swoim aeroplanie znajdował się na wysokości 2 tysiące metrów w powietrzu i odbywał lot z największą szybkością, nagle wynurzył się przed nim olbrzymi balon ćwiczebny, który wypuszczono w powietrze w tym celu, ażeby służył za tarczę przy strzelaniu z dział zenitowych.
Ozy to z powodu panującej mgły, czy też że balon właśnie w tej chwili, z wielką szybkością, uniósł się w powietrze —

sierżant tak był jego widokiem i bliskością zaskoczony, że nie miał czasu, ani skrócić swego aparatu na bok, ani zmniejszyć szybkości i całą siłą uderzył w ścianę balonu.
Nastąpiła katastrofa.
Aeroplan przeleciał jak kula przez środek balonu, zapalił u wolniiny z niego gaz, wskutek czego nastąpił kolosalny wybuch.
Na szczęście jednak w balonie ćwiczebnym nie było żadnych ludzi, a aeroplan leciał tak szybko, że wybuch zaledwo osmolił lotnikowi brwi, nie czyniąc żadnych innych szkód ani jemu, ani jego maszynie.

Wesoły kącik.

TAKŻE PRAGNIENIE
Niektórzy ludzie usychają z pragnienia stawy, inni pragną bogactwa, a jeszcze inni — wzdycha młodzieńcze — miłości...
— Tak, powiada młoda dama — a ja to czuję największe pragnienie po solonym śledziu.
W RESTAURACJI
— Ależ panienko, ta kawa ma smak czekolady.
— Oh, przepaszam bardzo, widocznie przez nieuwagę nalatam panu herbaty.
TAK, ALŻ TA PRAWDA..
— Kawalerze, ustąpcz miejsca tej pani.
— Z powodu?
— Jesteś młodszy, masz zdrowsze nogi.
— Tak, to prawda, ale ta pani ma zato grubsze nogi to może wytrzymał.
NIEBEZPIECZNE PRZYKŁADY.
Stały bywalec sądów znów siedzi na ławie oskarżonych za włó-

czegostwo. Nudzi go rozprawa, bo jest nie wyspany a i tak wie co go czeka.
Tymczasem sędzia wrsiła się, aby wzmoczyć sumienie zatwardziałego włóczęgi.
— Wszyscy na świecie muszą pracować, nie tylko ludzie ale nawet drobne słabe owady. Czemu oskarżony nie lierze sobie przykłądu z tej pszczołki?
— Biorę panie siedzio przecież pszczoła też łaskni do ula.

WE DWOJE RAŻNIEJ NA ŚWIECIE
Mały Janek bawił się w ogrodzie i topała przeciąt glistę.
— Dlaczegoś to uczynił? — pyta go matka?
— Glista nudziła się. Teraz są dwie, to jest mi weselej.

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. R. de Azevedo Macedo
Dr. Jaymes Portugal Macedo
Biuro: Rua 24 de Maio N 38

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach, Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pecherza i włosów.
Klinika dla dzieci. — Leczy Żylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Leczy sztucznie promieniami Diatermia
Konsultorium i rezydencja: Rua 15 de Novembro 85. Przymiennie od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej. Rez: Rua Commendador Araujo 970 — Telefon 44

Escola Pratica de Comercio

Mawiz: Rua Dr. Muricy 108 — Curityba.
Kurs: Buchalterja — Contador — Korespondencja — Daktjlografja, Korespondencja w francuskim i w angielskim języku. Brazylijskie uczniowie wstędzej chwili.

OLTA RZE
Konfeksjonaly, Kazalnice, lawki kościelne i inne sprzęty, można zamawiać w znanej pracowni **José Pittasa** w Juhay stacja kolejowa, Rio Grande do Sul.
Robota solidnie, fachowo, artystycznie wykonana. Ceny bardzo niskie.
Czytelniczko! Poradzi sąsiadowi ażeby zmówił sobie „Ludc.„